

NAMESTO UVODNIKA OB OBLETNICI USTANOVITVE OF:

MEDALJA ZASLUGE ZA NAROD na prsih bolnice Zefke

Gasilskega doma na Ljubnem ob Savinji se tesno oklepa mala hišica. V njej so v letih NOB živeli trije tihi stanovalci: betežna starčka, oče in mati in nepokretna hčerka ZEFKA VODUSEK. V taki hišici bi človek pričakoval, da je tudi med NOB vladala mrtvaška tišina, saj je edinemu živahnemu bitju — mali Zefki — težka bolezen pred mnogimi leti spodnesla urne nožice, jih zveržila in nakazila tudi lepe roke. Mati je zajokala in odslej svojo nesrečno Zefko navadno prenašala na rokah iz sobe v sobo, ali na trato pred hišo. Dekletcu, ki je skoro nevidno zraslo v mlado ženo, je na bledem obrazu otrpnil otroški smehljaj... Toda od nemile usode je nesrečna Zefka vendarle dobila dragoceno darilo: junaško srce in izredno prožen duh. Ker se ni mogla več igrati, ne pomagati materi pri delu, niti se izučiti kakega poklica, se je z ljubeznijo vrgla na knjige. Toliko lepega, grozotnega, zabavnega in zanimivega je znala povedati iz njih — pa so se sosedice in njene sovrstnice začele zbirati okrog njene postelje in ji tako skoro nikoli ni bilo dolg čas. Pripovedovati in vasovati pa je znala nad vse zanimivo.

Ko so se začeli zgrinjati temni oblaki nad našo domovino, je nepokretna Zefka že zaslutila nesrečo. Tako je mnoge obiskovalce v svoji mali hišici pripravljala: »Bojte se sovražnika, ki stega roke po nas. Pripravite mu smrt — tudi jaz bom pomagala!«

Zefke okupacija ni našla nepripravljene. Nebogljen je bila po telesu, toda njeno junaško srce je preveljelo pogum, pomešan s silnim, močnim sovrastvom. Menda so jo kot tako poznali prvi ljubinski partizani, da so se za pomoč obrnili prav k njej. Ko se je julija leta 1941 zglasil pri njej domačin Milko Brunet in ji povedal željo, da bi se pri njej sestajali prvi člani OF in razni aktivisti, je brez pomisleka resno prikimala. Morda sta stara oče in mati pomislila nekoliko treznejše: dva stara človeka in nepokretna hči — saj ne bomo mogli nikamor pobegniti, če nas dobe! In Zefko, to siroto, bodo na mestu pobili. Tudi Zefka je morda pomislila na to, ko je rekla svoj »da«. Pripravljena je bila na vse. Tudi zanjo je bilo to borno človeško življenje dragoceno, toda smrt je v borbi za svobodo — lepa in veličastna.

Tajnikovo Milko je kar dobro pogodil, ko je izbral Zefkino hišo za sestanke pripadnikov OF in zbirališče vsakovrstnega materiala za partizane. Nemcem pač niti na misel ni prišlo, da bi se v mali hiši, s tako betežnimi ljudmi pletlo nekaj tako nevarnega zanje! Koliko domačinov niti danes ne ve, da so se okrog Zefkine bolniške postelje

od vsega početka upora do osvoboditve zbirali aktivisti, kurirji in partizani. Kdo je takrat le slutil, da težka nepokretna bolnica leži na partizanski literaturi, denarju, dokumentih, ki so bili skriti pod slamnajočo njene postelje! In zgoraj, v »kašti« se je zbirala hrana za partizane.

Oče ni vedel, kaj se je dogajalo v

pot k svobodi, so jo krvavi dokumenti tako pretresli, da je hotela zakričati v svet. V Ameriki je imela sorodnike, pa jim je poslala to knjigo. Tam jo je prebiral tisoče rok in sorodnica ji je odgovorila, da ima ta knjiga mrliški duh in da se je nad barbarskim nemškim narodom zgražal slednji Slovenec, ki je čital te dokumente. Zefka želi, da

hiši, toda mati je vedela za vse. Saj je morala včasih nemudoma odnesti kako pošto na dogovorjeno mesto, ker Zefka tega ni mogla. Da, tudi mater je Zefka pridobila, da je z veseljem pomagala partizanom kjer je le mogla. Njene, od dnevnega dela izmučene roke so vse zime tiho predle valno za partizane.

Pri Zefki se je tudi rada zbirala mladina. To je bodrila za časten in pogumen upor in mnoge mladince je znala tako navdušiti, da so na vrat na nos hoteli k partizanom. (Nekaj jih je tudi odšlo).

Menda so tudi Nemci smatrali to hišo in to družino za varno zatočišče, saj so se pri Voduškovih leta 1944 nastanili SS-ovci. Tako so imeli v desni sobi sestanke SS, v levi sobi pod isto streho pa so se dnevno sestajali aktivisti in partizani.

»Bridke ure so bile« — pripoveduje Zefka — ko smo morali tako skrivaj in napetih živcev delati. Narava je hotela, da smo čisto zatrepetali za svoja življenja. Toda zdi se mi, da je bil ves naš trud poplačan, ko je bil izvršen drugi napad partizanov na Ljubno. Tega veličastnega dne ne bom pozabila do smrti. Godba in bojna pesem me je predramila in mati me je morala že ob 4. uri zjutraj zapeljati na prag, da sem bila tako bliže ljudskemu veselju in zmagi.

Po osvoboditvi je Zefka čutila še eno dolžnost: ko je izšla knjiga »Mučeniška

bi bila ta knjiga prevedena v vse jezike.

Za svoje aktivno sodelovanje v NOB je Zefka Vodusek leta 1951 prejela odlikovanje — medaljo zasluge za narod.

Ko gledam to odlikovanje na njenih šibkih grudi, si mislim: zakaj se temu odlikovanju še ni pridružila »Spomenica 1941«? In tako si mistijo tudi drugi Ljubenci-domačini.

(Iz gradiva za Zbornik o delu žena med NOB)

Delavski svet v „Konusu“ je razpravljal o proizvodnji

Medtem ko sta bili prvi seji delavskega sveta in upravnega odbora v usnjarskem kombinatu KONUS posvečeni predaji poslova, sta bili drugi seji že popolnoma delovni. To pa so seveda narekvale tudi naloge in vprašanja, o katerih je bilo potrebno sklepati. Druga seja delavskega sveta je bila v celoti posvečena VII. kongresu ZKJ in so pred začetkom sprejeli tudi pozdravno pismo kongresu.

Delavski svet je ob tej priložnosti postavil 12 različnih komisij kot svoje pomožne organe. V njih bo delovalo okoli 60 članov kolektiva. S tem bo v veliki meri dana možnost, da se bo vsak član organov upravljanja lahko že predhodno temeljito seznanil s problemi, ki jih bodo komisije reševale ter dajale svoje predloge DS iz področja HTZ, tarifne politike, dopustov, norm, premijskega nagrajevanja itd.

Zelo pomembna je bila odločitev DS o delnem znižanju letnega proizvodnega načrta za letošnje leto. Podlaga za tak sklep je v tem, ker je tovarna podobno kot druga tovrstna podjetja v veliki meri navezana na uvoz kože. Prvotno je bilo sicer predvideno, da bo za letos odobrenih več deviznih sredstev za nabavo kože, vendar pa je ta vsota bila znižana za okoli 10%. To pomeni, da ne bo mogoče nabaviti toliko kože, kot je to določal prvotni letni načrt. Znižanje

SPOMIN na prvo srečanje s komunistom

Prišla je jesen in edino kar je dobro obrodilo, je bil kostanj. Mi kostanjevega gozda nismo premgli. Zato sem stikal po tujih. Toda bogatini so stražili od jutra do večera in težko jim je bilo izmakniti kak mernik kostanja.

Se najbolj varno se mi je zdelo v Resnikovi hosti. Kmetija je bila visoko gori v hribu, dobro uro hoda od naše kočice. Upravljala jo je Resnikarica, visoka, priletna in suha žena. Imela je več otrok, pa so ji pomrli. Moža je pobrala prva svetovna vojna. Ostal ji je samo še sin Jože. In še ta ji je delal preglavice. Bil je pravo nasprotje svoje matere. Resnikarica je bila pobožna žena. Župnikova beseda ji je bila edina tolažba na tem svetu.

O Jožetu, ki je prišel takrat od vojakov, pa so govorili, da se ukvarja s komunistom. Od župnika je zahteval, da ga zbrše iz katoliške vere. In zato ga je župnik proglasil za Antikrista. Naravnost s prižnice je to povedal. Mati mu je očitala, da je upodobljen hudič, da je Lucifer.

Ljudje, verni in pobožni so Jožeta vlačili po zobeh. Prišepetavali so si.

»Si slišal? Resnikarjev Jože se je dal zapisati Luciferju! Uboga Resnikarica. Pekleti Antikrist, še v grob jo bo spravil! Izženimo ga!«

Mati ga je prosila, rotila in prigovarjala.

»Jože, kaj si mi storil? Jože! Zakaj kličeš hudiča nad našo hišo, ko sam prerad pride? Ali ne slišiš, kako te vsa fara obtožuje? Župnik svarijo otroke: Resnikov Jože je komunist! Antikrist je in prijatelj Luciferja! Bojte se ga,

bežite pred njegovimi nauki. Varujte otroke, da jih ne zastrupi. Si me slišal, Jože? Se je čas. Pojdi h gospodu župniku, da ti vrnejo božji blagoslov.«

Tudi moji starši so bili pobožni.

»Izogibaj se Resnikove hiše! Tam je Jože, izogibaj se ga,« so dejali.

Toda pri otroku je že tako: vse, kar je prepovedano, je mikavno. In neko jutro sem jo z mešanimi občutki mahnil naravnost v Resnikovo. Kakor strela z jasnega se je pred menoj pojavil Jože.

»Se me bojiš?«

Pokimal sem s kuštravo glavo.

»Zelo. Ali me boste topli, mi boste vzeli kostanj?«

»Cigav si, da si tako cmerave sorte?« me je hudomušno pogledal.

»Gmajnarjev dol iz grabna...«

»Koliko si ga že letos nosil?«

»Iz vašega?« sem ga boječje pogledal.

»Mislim, koliko ga imaš doma na podstrešju?«

»Morda ga je za kak mernik. Pa ga ni. Veste, ga jemo sprti.«

»Ga tudi prodajate?« je rekel in se zagledal v dolino.

»Ko pa ga že zase nimamo,« sem zavzdihnil.

Nenadoma sem se okrenil, mu pogledal naravnost v velike oči in prosil.

»Ali mi ga boste vzeli? Prosim vas, ne mi ga vzeti! Krompir je pobrala moča in če ne bo kostanja, bomo lačni...«

Tedaj je napravil nenavadno ostro kretnjo, me prijel za roko in rekel:

»Fant, z menoj pojdi!«

Šla sva in stopila v veliko kmečko hišo.

»Odloži,« je rekel in se mi prijazno nasmehnil. »Sedi za mizo in počakaj.«

On je šel, jaz pa sem sedel za mizo in čakal. Gledal sem nabasano torbo in uhajalo mi je na jok.

Jože se je vrnil s skodelico toplega mleka in velikim rženim kruhom. Odrezal mi ga je velik kos, porinil skodelico pred mene in dejal:

»Jej — in nič se ne boj. Tudi kostanj je tvoj. In le kar pridno ga pobiraj. Samo pazi, da ne prideš materi v roke. Sicer pa tudi naša mati ni tako slaba. Le zaradi mene je zagrenjena. No, jej...«

Srečanje z Resnikovim Jožetom ne bom nikoli pozabil. To je spomin, ki ga hranim globoko v srcu. In to še toliko bolj, ker je Jože tudi danes vzoren komunist.

Drago Kumer

„Sedaj bom drugače delal s svojimi ljudmi“

Okrog pol devete ure se je mojster Franc napotil iz Cinkarne proti pisarni sindikalne podružnice. Med potjo ga je srečal star in izkušen mojster iz kemičnih obratov ki je šel v tovarno, na videz slabe volje, saj se mu je to videlo na obrazu.

»Kako si Lojz? Kam pa Ti ob tej uri — ali nimaš prostega?«

Lojz se je ustavil in nehoti mu je pogled padel na ročni vrtalni stroj, ki ga je držal Franc v desni, v levi pa nekaj pol papirja.

»Koga pa Ti greš vrtat s tem strojem?«

»Ne, ne bom vrtal, ampak bom na »PIV« metodi učil, kako se s strojem dela. Kaj ne veš, da imamo seminar, v katerem se vadimo, kako bomo učili naše ljudi delati. Veš, fletno se imamo, pa tudi ti boš dal to skozi!«

Ko je Franc povedal staremu Lojzu, da se bo tudi slišal, kako govori in da se bo marsikaj dobrega naučil na seminarju, je ta nekam zaskrbljeno povestil obraz.

»Veš, jaz sem star in grem čez 4 leta že v pokoj.«

»Ze, ze« — ga prekine Franc — »toda ti boš potem znal učiti delavce bolje, kot jih sicer znaš sedaj.«

Lojze je komaj čakal, kdaj ga bodo poklicali na seminar, kajti kljub temu ga je zanimalo, kaj se bo naučil, ko že »vse zna.«

Na prvem sestanku se ni dosti oglašal, vendar se je na naslednjem sestanku sprostil. Pozorno je sledil instruktorju, dajal pripombe in izkušnje o delu z ljudmi. Po petem sestanku je vedrega obraza zapustil sobo, v kateri je 8 ljudi izmenjavalo svoje misli.

»Sedaj bom pa drugače delal s svojimi ljudmi,« je povedal soudeležencem tečaja pri vratih stari mojster.

Navdušenja ni bilo kraja, kajti Lojz je imel priliko slišati na seminarju tudi svoj glas na magnetofonu in sedaj ve, kake napake dela pri govoru.

Ob srečanju s Francem je stari Lojz pol v šali, pol zares povedal: »Škoda, da tak seminar nisem obiskoval pred 26 leti, pa bi bil najboljši mojster v tovarni.«

Uprava Cinkarne je omogočila vsem svojim vodilnim osebam do mojstrov, da so obiskali seminar pod imenom »Praktična izobrazba vodilnega osebja.«

To metodo je republiški center za produktivnost dela in organizacijo proizvodnje posredoval mlademu tehniku, ki uspešno prenaša znanje o delu z ljudmi na obiskovalce seminarja.

Do danes je seminar zaključilo 48 inženirjev, tehnikov in mojstrov, ki se z novo metodo že uveljavljajo na svojih delovnih mestih.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Celju

ČESTITA VSEM SVOJIM ZAVAROVANECM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM
K PRAZNIKU 1. MAJA

Upravni odbor podjetja »UNIVERSALE«, tovarne klobukov, slamnikov in konfekcije Domžale, razpisuje delovno mesto

POSLOVODJE

za svojo poslovalnico v Celju, Stanetova ulica 12

Pogoji: odgovarjajoča strokovna kvalifikacija in sposobnost samostojnega vođenja prodajalne. — Interesenti naj vložijo pismene ponudbe na tovarno »UNIVERSALE« Domžale do 12. maja 1958.

HIDROTEHNA ZAGREB — REGULACIJA SAVINJE CELJE, sprejme takoj več ZIDARJEV in POMOŽNIH DELAVCEV.

Interesenti naj se javijo v baraki pri bivšem kapucinskem mostu.

Volitve v delavske svete so za nami. Na njih so proizvajalci izvolili svoje predstavnike, ki bodo gospodarili v podjetjih, v korist kolektiva in komunalne skupnosti. (Na sliki: volitve v Zelezarni Store).

MLADINSKA KNJIGA CELJE

KNJIGARNA IN PAPIRNICA, Stanetova, 3 telefon 26-79

Na drobno — Na debelo

Šolske knjige in šolske potrebščine, tiskovine, pisarniške potrebščine. Velika izbira antikvaričnih knjig. Odkupujemo antikvarične knjige.

Čestita vsem strankam in delovnim ljudem k Prazniku dela — 1. MAJU!

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDI DELOVNIH RAZMERIJ

Tovarne organskih barvil Celje

razpisuje mesto

ŠEFA KOMERCIJALNEGA ODDELKA

Pogoji: Ekonomska fakulteta in 5 let prakse v komercialni službi ali ekonomska srednja šola z najmanj 10 let prakse v komercialni službi. — Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. — Prošnje s kratkim življenjepisom sprejemamo do 15. maja 1958.